

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL PASSEND ONDERWIJS

Rijnlands Lyceum Wassenaar

2018-2019

Inleiding

Voor u ligt het Schoolondersteuningsprofiel van het Rijnlands Lyceum Wassenaar. De school heeft dit schoolondersteuningsprofiel opgesteld conform de wet Passend Onderwijs. Met het schoolondersteuningsprofiel beoogt onze school de ouders, leerlingen, medewerkers en andere belanghebbenden inzicht te geven in de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarnaast beschrijven wij in dit profiel onze ambities voor de toekomst in de ondersteuning van leerlingen met specifieke leerbehoeften.

Het ondersteuningsprofiel is opgesteld door de schoolleiding en de zorgcoördinatoren van de school. De ouders, docenten en leerlingen in de Medezeggenschapsraad hebben voorafgaand aan de vaststelling advies gegeven over de inrichting van het ondersteuningsprofiel. Het schoolondersteuningsprofiel is in 2013-2014 voor het eerst vastgesteld. Het Schoolondersteuningsprofiel wordt jaarlijks geactualiseerd.

Bij het opstellen van het profiel zijn wij uitgegaan van het Referentiekader Passend Onderwijs. Het referentiekader werkt de Wet Passend Onderwijs uit en geeft richtlijnen en handvatten voor de uitvoering. In het profiel wordt een onderscheid gemaakt tussen de basisondersteuning en de extra ondersteuning die de school kan aanbieden.

Onze school werkt voor passend onderwijs samen met de andere scholen in de regio. Daarover hebben de scholen in het 'Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 2801 Voorschoten, Wassenaar, Leiderdorp, Zoeterwoude, Oegstgeest, Leiden en Kaag en Braassem' afspraken met elkaar gemaakt. Het samenwerkingsverband legt de ondersteuningsprofielen van de aangesloten scholen bij elkaar in het Ondersteuningsplan met het doel een dekkend aanbod voor alle leerlingen in de regio te realiseren

Wij verwijzen in het ondersteuningsprofiel veelvuldig naar de andere documenten van de school zoals de Schoolgids, het Zorgplan en diverse protocollen, waaronder het dyslexieprotocol en het pestprotocol. U kunt deze op onze website raadplegen.

Wij hopen dat dit ondersteuningsprofiel u op weg helpt in het vinden van de juiste zorg. Met vragen over het ondersteuningsprofiel of suggesties ter verbetering kunt u zich het beste wenden tot de coördinator Passend Onderwijs van de school. U vindt zijn/haar en andere belangrijke contactgegevens in de bijlage bij dit profiel.

Met vriendelijke groet,

Schoolleiding en Coördinator Passend Onderwijs van het Rijnlands Lyceum Wassenaar

A) Algemeen

Contactgegevens

Naam	Rijnlands Lyceum Wassenaar
Adres	Backershagenlaan 5
Postcode en plaats	2243 AB Wassenaar
Telefoonnummer	070 511 04 00
Mailadres	info@rijnlandslyceum-rlw.nl
Coördinator Passend onderwijs	Dhr J. van Bente
Rector	Drs. J. Leuiken
Bevoegd Gezag	Bestuur Stichting Het Rijnlands Lyceum

Onderwijsvisie

Het Rijnlands Lyceum Wassenaar wil een school zijn, waar de leerlingen graag naar toe gaan omdat ze er in alle opzichten een heerlijke tijd hebben: ze kunnen zich ontplooiën naar hun talenten, krijgen goed onderwijs en voelen zich er veilig.

Het Rijnlands Lyceum Wassenaar wil een school zijn, waar de ouders voor kiezen omdat ze kunnen rekenen op kwalitatief goed onderwijs.

Het Rijnlands Lyceum Wassenaar wil een school zijn, waar inhoudelijk goed en pedagogisch-didactisch verantwoord onderwijs de leerlingen op het vereiste niveau brengt om te kunnen slagen in hun verdere maatschappelijke ontwikkeling. Met andere woorden: het RLW beoogt een 'kennisschool' te zijn.

Het Rijnlands Lyceum Wassenaar wil een school zijn met een sterke internationale oriëntatie en een open blik op de wereld.

Het Rijnlands Lyceum Wassenaar wil een school zijn, waar de medewerkers graag blijven werken vanwege de goede sfeer en de van oudsher uitstekende samenwerking tussen medewerkers, leerlingen en hun ouders/verzorgers.

Visie op de ondersteuning van leerling

Leerlingenzorg moet dicht bij de leerling en ouders staan, laagdrempelig zijn en weinig bureaucratie kennen. Wij onderscheiden in de school drie niveaus waarop leerlingen en ouders kunnen aankloppen voor vragen over begeleiding en zorg:

Ondersteuningslijn 1: Docent, mentor en afdelingsleider

Ondersteuningslijn 2: Coördinator Passend Onderwijs, contactpersoon leerbelemmeringen (remedial teacher, dyslexiebegeleider), interne vertrouwenspersoon

Ondersteuningslijn 3 : Externe zorgverleners (ketenpartners), externe vertrouwenspersoon

De uitgebreide visie en ondersteuningsmogelijkheden staan omschreven in ons Zorgplan:

www.rijnlandslyceumwassenaar.nl/school/leerlingenzorg-en-begeleiding/zorgplan/

Opleidingsmogelijkheden

Schooltypen	leerjaren	bijzonderheden	toelatingscriteria brugklas*
Havo/Vwo -brugklas	1 Havo 2-5 Atheneum 2-6		Schooladvies vmbo-t/havo, havo of havo-vwo
Atheneum TTO	1-6		Schooladvies vwo
Gymnasium TTO	1-6		Schooladvies gymnasium of vwo

* In de Schoolgids en de informatiebrochure voor groep 8 leerlingen vindt u precieze informatie over de aanmeldings- en toelatingsprocedure.

Kengetallen leerlingenpopulatie afgelopen drie schooljaren

a) Totaal aantal leerlingen	2018-2019: 788 2017-2018: 789 2016- 2017: 774 2015-2016: 774 2014-2015: 771
b) Aantal leerlingen met een leerlinggebonden financiering	2018-2019: 1 2017-2018: 1 2016-2017: 1 2015-2016: 1 2014-2015: 1
c) Aantal leerlingen met gediagnosticeerde dyslexie	2018-2019: 74 2017-2018: 78 2016-2017: 80 2015-2016: 91 2014-2015: 92
d) Aantal leerlingen met gediagnosticeerde dyscalculie	2018-2019: 0 2017-2018: 0 2016-2017: 2 2015-2016: 1 2014-2015: 2

e) Aantal leerlingen met gediagnosticeerde AD(H)D	2018-2019: 32 2017-2018: 35 2016-2017: 39 2015-2016: 33 2014-2015: 28
f) Aantal leerlingen met een gediagnosticeerde Autistisch Spectrum Stoornis	2018-2019: 3 2017-2018: 2 2016-2017: 1 2015-2016: 1 2014-2015: 2

B) Basisondersteuning

I. Inleiding: Wat is basisondersteuning?

Onder basisondersteuning wordt verstaan het geheel van preventieve en licht curatieve interventies die binnen de onderwijsondersteuningsstructuur van de school – eventueel in samenwerking met anderen – kunnen worden uitgevoerd.

De preventieve maatregelen zijn gericht op het tijdig signaleren van opgroei- en leerproblemen. De lichte curatieve interventies zijn gericht op ondersteuning van leerlingen die geen indicatie hebben voor extra leerlinggebonden financiering.

De basisondersteuning is in principe beschikbaar voor alle leerlingen van de school. Wel kan het zo zijn dat voor het gebruik van een voorziening voorwaarden gelden zoals bijvoorbeeld een gecertificeerde verklaring die aantoont dat de leerling een bepaalde specifieke leerbehoefte heeft. Aan het gebruik van een voorziening kunnen voor de ouder(s)/verzorger(s) kosten zijn verbonden.

II. Het aanbod aan basisondersteuning van onze school

II.1. Preventieve ondersteuningsmaatregelen

Veilig schoolklimaat

Alle medewerkers van de school bevorderen de veiligheid van het schoolklimaat door de leerlingen te zien als zich ontplooiende volwassenen, die in alle opzichten lerende zijn, en tegelijk waardevolle gesprekspartners zijn. Al werkende met de leerlingen kunnen we bijzondere signalen zien, zowel in gedrag als in hun studieresultaten. Deze signalen worden direct vertaald in actie. Dat zal in eerste instantie doorgaans een gesprek zijn met de leerling en/of de ouders. De school hanteert een overzichtelijke set aan schoolregels die door de medewerkers ook daadwerkelijk worden gehandhaafd. De school hanteert een duidelijk anti-pestbeleid. Er zijn voor de leerlingen diverse mogelijkheden om pestgedrag persoonlijk intern of digitaal extern te melden. De school heeft beleid en lessen gericht op het voorkomen van verslavingen. De mentoren, de afdelingsleiders, zorgcoördinatoren, de interne en externe vertrouwenspersonen, verzuimmedewerker, conciërge en facilitair gebouwbeheerder zijn kernspelers in de het bevorderen van de schoolveiligheid. De school beschikt over voldoende goed opgeleide BHV-ers. De school participeert in het Convenant Schoolveiligheid Voortgezet Onderwijs Wassenaar (in oprichting). Het schoolklimaat wordt door de Inspectie van het Onderwijs als voldoende/goed beoordeeld; ouders en leerlingen beoordelen de schoolveiligheid in tevredenheidsonderzoeken boven het landelijk gemiddelde.

Toegankelijkheid van het gebouw

Het Rijnlands Lyceum Wassenaar is goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Er zijn een lift en twee hellingbanen aanwezig om lesruimtes te kunnen bereiken. Er is een aangepaste toilet voor gehandicapten.

Interventies om vroegtijdig leerproblemen vast te stellen

Bij aanmelding van leerlingen wordt altijd het onderwijskundig rapport opgevraagd om inzicht te krijgen in de mogelijk leerproblemen of leerbelemmeringen van de leerling. In het kader van de “warme overdracht” is er altijd contact met de toeleverende (basis)school. Er vindt altijd een intakegesprek met de ouders en de leerling plaats . Alle leerlingen in de brugklas (uitgezonderd de leerlingen die een erkende dyslexieverklaring hebben) worden voor de herfstvakantie op dyslexie gescreend. Als het resultaat daartoe aanleiding geeft vindt nader onderzoek plaats. Vervolgens kan – met toestemming en voor rekening van de ouder – een volledig dyslexieonderzoek worden afgenomen. Zie ook:
www.rijnlandslyceumwassenaar.nl/school/leerlingenzorg-en-begeleiding/rt-en-dyslexie
Alle leerlingen die uit het buitenland komen en daar geen of weinig Nederlandse les hebben gehad worden na aanmelding uitgenodigd voor een taaltest. Het RLW werkt in de onderkenning en behandeling van leerproblemen nauw samen de Schooladviesdienst Wassenaar (SAD). Zie voor informatie daarover de brochure ‘Remedial teaching – leerlingenhulp op het Rijnlands Lyceum’.

Interventies om vroegtijdig opgroei- en opvoedproblemen te onderkennen

De Jeugdgezondheidszorg screent de leerlingen in het tweede leerjaar. Als de jeugdarts c.q. de verpleegkundige hier problemen signaleert wordt in overleg met de ouders en de zorgcoördinator actie ondernomen voor verdere begeleiding van de leerling binnen of buiten de school. Ouders en medewerkers kunnen in geval opgroei- en opvoedproblemen aanmelden bij het Zorgadvies team van de school. Hierin hebben zitting de zorgcoördinatoren, vertrouwenspersonen, de leerplichtambtenaar en medewerkers van maatschappelijk werk, politie (op afroep), Bureau Jeugdzorg en GGD, coördinator Passend Onderwijs.

II.2. Licht curatieve interventies

Ondersteuningsmaatregelen voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis

De ondersteuningsmaatregelen voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis zijn beschreven in de Regeling Dyslexie Rijnlands Lyceum Wassenaar:

<https://www.rijnlandslyceumwassenaar.nl/wp-content/uploads/2019/01/Regeling-dyslexie-ihk-van-Passend-Onderwijs-RLW.pdf>

Voor leerlingen in de examenklassen is er een addendum op de Regeling Dyslexie:

Zie bijlage

Het aanbod remedial teaching

Meer informatie over remedial teaching kunt u vinden onder de volgende link:

<https://www.rijnlandslyceumwassenaar.nl/ondersteuning/dyslexie-en-faalangst/>

Ondersteuning voor bepaalde vakken

Afhankelijk van het leerjaar kunnen leerlingen een beroep doen op extra hulp tijdens de zogenaamde werkuren/studielessen.

Ondersteuning aan leerlingen met een taalachterstand

Voor leerlingen met een anderstalige achtergrond biedt de school een ondersteuningsprogramma Nederlands. Dat is bestemd voor leerlingen die lang in het buitenland hebben gewoond, van een niet Nederlandstalige basisschool komen of bij wie Nederlands niet de moedertaal of voertaal thuis is. De lessen vinden een keer per week na schooltijd plaats. Er zijn geen kosten voor u aan de steunlessen verbonden. Als dit programma niet voldoende is voor het vereiste niveau Nederlands, adviseert de school de ouders om extra hulp buiten de school te zoeken. Externe hulp is voor rekening ouders.

Faalangstraining/examenstresstraining/SoVa-training

De vertrouwenspersoon van de school ondersteunt leerlingen met faalangst.

Aan examenleerlingen wordt de mogelijkheid geboden om aan cursus faalangst/examenstress deel te nemen. Deze cursus wordt door externe deskundigen gegeven. De cursus wordt georganiseerd bij voldoende belangstelling.

'Kwadraad' (maatschappelijk werk) organiseert voor leerlingen een training sociale vaardigheden; aanmelding hiervoor verloopt via de mentor door de zorgcoördinator.

Aanbod voor leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie (hoogbegaafden)

De school heeft een uitgebreid aanbod voor leerlingen die meer willen. Het brede scala aan verdiepingsvakken betreft de talen (tweetalig onderwijs, DELF Scolaire, Goethe programma's, Chinese Taal en Cultuur), de kunstvakken (Kunstklas i.s.m. de Kunstacademie Den Haag), de bèta-vakken (NLT, wiskunde D). De school participeert in samenwerkingsverbanden met het hoger onderwijs om leerlingen trajecten (Pre-University, Junior TU-Delft etc) te kunnen aanbieden.

III. De ondersteuningsstructuur van onze school

In de reguliere begeleiding van de leerlingen zijn, naast de vakdocenten, de volgende medewerkers betrokken: de mentor, de afdelingsleider en de decaan. De afdelingsleider, de mentor en de docenten bespreken de algemene voortgang (leerprestaties en welzijn) van de individuele leerlingen regulier driemaal per schooljaar in de rapportvergaderingen. Voor de begeleiding van leerlingen met taal- en leerproblemen heeft de school een dyslexiebegeleider en ambulante remedial teachers. Voor vragen over opvoed- en opgroei problemen kunnen ouders en leerlingen zich wenden tot het ZorgAdviesTeam (ZAT) van de school. Het ZAT bestaat uit interne deskundigen (zorgcoördinatoren, vertrouwenspersonen en coördinator Passend Onderwijs) en externe deskundigen (schoolmaatschappelijk werk, leerplicht, GGD, politie). De school werkt verder in de ondersteuning van leerlingen structureel samen met de SchoolAdviesDienst Wassenaar en de Ambulante Educatieve Dienst Leiden. De school participeert in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 2801.

Gedetailleerde informatie over de ondersteuningsstructuur kunt u vinden in de Schoolgids (www.rijnlandslyceumwassenaar.nl/school/downloads/) en in ons Zorgplan (www.rijnlandslyceumwassenaar.nl/school/leerlingenzorg-en-begeleiding/zorgplan/)

IV. Planmatig werken

De school gaat uit van de indicatoren Ondersteuning en begeleiding, zoals die door de Inspectie van het Onderwijs zijn vastgelegd in het toezichtkader voortgezet onderwijs zijn vastgelegd:

Ondersteuning en begeleiding

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning) (De school bestrijdt effectief achterstanden.)

9.1	<p>De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen door middel van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De volgadviestoetsen voor Nederlands, Engels en rekenen van het cito (jaar 1-3) - De gestandaardiseerde toetsen tweetalig onderwijs - De richtlijnen van het Toetsplan Rijnlands Lyceum Wassenaar
------------	---

9.2	<p>De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen door middel van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het “warme” overdrachtdossier en onderwijskundig rapport van de basisschool naar de brugklas - Screening op dyslexie van alle leerlingen in de brugklas - Rekenen: monitoring individuele leerlingen in Got-it - Evaluatie behaalde resultaten van individuele en groepen leerlingen door mentorenteams
9.3	<p>De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen behalen het gewenste niveau van de referentiekaders voor Nederlands - De leerlingen behalen voor de moderne vreemde talen de normen van het Europese referentiekader - De leerlingen behalen voor rekenen niveau 3 F en worden daarin ondersteund
9.4	<p>De school voert de ondersteuning planmatig uit door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de registratie van de ondersteuningsgegevens in het leerlingvolgsysteem - de cyclische afname van de volgadviestoetsen rekenen, taal en Engels (nulmeting brugklas, meting eind brugklas, meting eind tweede klas, meeting eind derde klas) - monitoring rekenvaardigheden

V. Kwaliteit van het onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt of de kwaliteit van de school voldoende is. Scholen die voldoende presteren krijgen het oordeel basistoezicht, scholen die bovengemiddeld presteren ontvangen het oordeel goed. De Inspectie heeft het Rijnlands Lyceum Wassenaar schoolbreed, voor havo en vwo, het oordeel **goed** toegekend. Aan het vwo is vanwege het brede programma aanbod het predicaat excellent verleend.

De Inspectie geeft haar oordeel over de opbrengsten weer in de jaarlijkse opbrengstenkaart en in het driejaarlijkse meerjaren opbrengstenoordeel. Deze zijn te vinden op de website van de Inspectie <http://www.onderwijsinspectie.nl/>.

VI. Het kwaliteitsniveau van de basisondersteuning

In het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs hebben de scholen afspraken gemaakt over het niveau van de basisondersteuning. Deze betreffen het (minimale) aanbod aan basisondersteuning, de hantering van de bovengenoemde door de Inspectie gehanteerde eisen aan Ondersteuning en Begeleiding en het voldoen van het onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel van de school aan de van toepassing zijnde bekwaamheidseisen.

Conform de afspraken in het samenwerkingsverband heeft de school de volgende functies c.q. taken bij interne of externe functionarissen belegd:

Functies/taken (gekwalificeerd)	intern aanwezig	extern aanwezig
Zorgcoördinator	x	
Coördinator Passend Onderwijs	x	
Gedragsspecialist		x
Schoolmaatschappelijk werk		x
Dyslexiespecialist	x	
Rekenspecialist	x	
Vertrouwenspersoon	x	x
Contactpersoon Primair onderwijs	x	x
Overleg PO-VO	x	
Contactpersoon vervolgonderwijs	x	
Decanaat	x	
Zorgteam	x	
Zorgadviesteam	x	
Coördinator Sociaal Veiligheidsbeleid	x	

Het bevoegd gezag van de scholen ziet toe op het kwaliteitsniveau van de basisondersteuning op de onder haar ressorterende scholen. In het geval van het Rijnlands Lyceum Wassenaar is dat het Bestuur van de Stichting Het Rijnlands Lyceum.

C) Extra Ondersteuning

I. Wat is extra ondersteuning?

De extra onderwijsondersteuning omvat alle vormen en combinaties van onderwijs, ondersteuning en of zorg die de basisondersteuning overstijgen. De extra ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van een arrangement. Ondersteuningsarrangementen kunnen variëren van licht curatief en tijdelijk van aard tot intensief en langdurend of structureel van aard. Afhankelijk van de specifieke leerbehoefte c.q. leerbelemmeringen van de leerling en de mogelijkheden van de school wordt de extra ondersteuning op de reguliere school of daarbuiten georganiseerd. Extra ondersteuning in de reguliere school kan bijvoorbeeld mogelijk zijn door de tijdelijk toegevoegde ondersteuning voor de leraar/ het team of een budget waarmee de school aan de specifieke ondersteuningsbehoefte van een specifieke leerling tegemoet kan komen. Extra ondersteuning buiten de reguliere school is bijvoorbeeld een (tijdelijke) plaats of observatie in het voortgezet speciaal onderwijs.

II. Wat kan onze school bieden aan extra ondersteuning in de school?

Bovenop de omschreven basisondersteuning kan onze school in geval van zogenaamde leerlinggebonden financiering beperkte ondersteuning bieden aan leerlingen met specifieke leerbehoeften.

De specifieke leerbehoeften dienen van een zodanige aard te zijn dat de leerling met de voor de school haalbare extra begeleiding van 1 lesuur per week het reguliere onderwijsprogramma kan volgen.

De extra begeleiding wordt door een door de schoolleiding aangewezen medewerker gegeven. Deze kan zo nodig door de externe deskundige (ambulante begeleider van de leerling) geïnstrueerd worden.

Per individuele leerling zal de coördinator Passend Onderwijs met de verantwoordelijke afdelingsleider bepalen of de school de voor de specifieke leerling vereiste ondersteuning kan bieden.

III. Hoe werkt onze school in de organisatie van extra ondersteuning?

De school onderzoekt of zij over de mogelijkheid beschikt om aan de specifieke leerling met de specifieke leerbehoefte een passend arrangement op de reguliere school te bieden. Indien dit het geval is zal de school in overleg met de ouders het arrangement opstellen. De school hanteert bij het opstellen van het arrangement de aanwijzingen van kwaliteitsaspect 10 in het Toezichtskader VO van de Inspectie van het Onderwijs. Dat houdt het volgende in:

Het bevoegd gezag stelt op overeenstemming gericht overleg met de ouders vast of de leerling extra ondersteuning nodig heeft.

Het bevoegd gezag stelt voor die leerlingen een ontwikkelingsperspectief vast. School en ouders bereiken daarbij overeenstemming over het handelingsdeel. In het handelingsdeel is informatie opgenomen over de begeleiding aan de leerling, de verwachting over de onderwijssoort waarin de leerling examen zal gaan doen en de belemmerende en bevorderende factoren.

De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.
--

De school evalueert het ontwikkelingsperspectief jaarlijks met de ouders. De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.

IV. Wat kan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs de leerling en de ouders bieden?

Onze school werkt voor passend onderwijs samen met de andere scholen in de regio. Daartoe hebben de schoolbesturen gezamenlijk het <i>Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 2801 Voorschoten, Wassenaar, Leiderdorp, Zoeterwoude, Oegstgeest, Leiden en Kaag en Braassem</i> ingesteld. Het samenwerkingsverband legt de ondersteuningsprofielen van de aangesloten scholen bij elkaar in het Ondersteuningsplan met het doel een dekkend aanbod voor alle leerlingen in de regio te realiseren. Op de site van het Samenwerkingsverband www.swvvo2801.nl kunt informatie vinden over het ondersteuningsaanbod.
--

D)Tenslotte: onze ambities in passend onderwijs

Onze school streeft naar de constante verbetering van de basisondersteuning. Omdat een veilig schoolklimaat de eerste vereiste is voor een gelukkig en goed presterend kind zien wij dit als onze eerste verantwoordelijkheid. Wij weten dat de zorg voor een veilig schoolklimaat met oog voor elke leerling nooit af is. Een belangrijke ambitie van de school is gestructureerd aandacht te organiseren voor de (psychische) gezondheid van de leerlingen.

Een volgende ambitie is gericht op het omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas. Ook hier ligt de focus op de basisondersteuning. Op het gebied van remedial teaching en hulp aan dyslectische leerlingen heeft de school in de afgelopen jaren veel nieuwe inzichten en technieken toegevoegd. De school heeft de ambitie deze ondersteuning nog verder ontwikkelen.

Omgaan met verschillen tussen leerlingen is echter meer dan dat. Het houdt namelijk ook in dat de docenten in de didactiek in de klas rekening houden met verschillen. Die verschillen lopen uiteen van de leerbelemmeringen van de één tot de extra leerbehoeften van de ander.

Als reguliere school voor havo en vwo beschikt de school op het gebied van de extra ondersteuning over beperkte voorzieningen. De door de financiering ingegeven groepsgrootte speelt daarin een belangrijke rol. Binnen deze kaders lukt het een beperkt aantal kinderen met zeer specifieke leerbehoeften - bijvoorbeeld auditief - middels de leerlinggebonden financiering voldoende begeleiding te geven het reguliere onderwijsprogramma te volgen. Dat is een groot goed waar we ons graag voor inzetten. Daar waar de aard van de specifieke leerbelemmering dat mogelijk maakt zullen wij doen wat in ons vermogen ligt om de extra ondersteuning op onze school aan te bieden.

Schoolleiding en Zorgteam Rijnlands Lyceum Wassenaar

Bijlage: contactgegevens bij schoolondersteuningsprofiel RLW

I. Intern

- Coördinator Passend Onderwijs
Dhr. J. van Bente n [\(j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl)
- Zorgcoördinatoren
Dhr. J. van Bente n [\(j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl)
Mw. K. van Leeuwen [\(k.vanleeuwen@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:k.vanleeuwen@rijnlandslyceum-rlw.nl)
- Begeleiders Passend Onderwijs
Mw. R. Simons (cluster 4) [\(r.simons@aed-leiden.nl\)](mailto:r.simons@aed-leiden.nl)
Mw. J. Ossel (cluster 3) [\(J.ossel@aed-leiden.nl\)](mailto:J.ossel@aed-leiden.nl)
- Dyslexiebegeleiders
Mw. Y. Nieuwmans [\(y.nieuwmans@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:y.nieuwmans@rijnlandslyceum-rlw.nl)
Mw. F. Schoon [\(f.schoon@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:f.schoon@rijnlandslyceum-rlw.nl)
- ZAT-coördinator
Dhr. J. van Bente n [\(j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl)
- Vertrouwenspersonen
Mw. drs. J.J.M. Langereis [\(j.langereis@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:j.langereis@rijnlandslyceum-rlw.nl)
Dr. A. Massier [\(a.massier@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:a.massier@rijnlandslyceum-rlw.nl)

Coördinator Sociaal Veiligheids- Beleid j.bentvelzen@rijnlandslyceum-rlw.nl
- Decaan
Mw. drs. C. Erbé-Tas [\(n.erbe@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:n.erbe@rijnlandslyceum-rlw.nl)
- Contactpersoon excellentieprogramma's
Mw. dr. M.S. Knaap-van Meeuwen [\(rietje.knaap@online.nl\)](mailto:rietje.knaap@online.nl)
- Afdelingsleiders
Brugklassen: drs. M. de Vries [\(m.devries@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:m.devries@rijnlandslyceum-rlw.nl)
2^e klassen TTO en vwo 3: dhr. J. van Bente n [\(j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:j.vanbenten@rijnlandslyceum-rlw.nl)
2^e klassen regulier, havo 2-5: mw. A. van Dam [\(a.vandam@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:a.vandam@rijnlandslyceum-rlw.nl)
Vwo 4, 5 en 6: mw. drs. W.J.M. Rietmeijer [\(h.rietmeijer@rijnlandslyceum-rlw.nl\)](mailto:h.rietmeijer@rijnlandslyceum-rlw.nl)

II. Extern

- Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 2801 Voorschoten, Wassenaar,
Leiderdorp, Zoeterwoude, Oegstgeest, Leiden en Kaag en Braassem

Duivenbodestraat 11
2313 XS Leiden
Tel. 071 512 1535
E-Mail: info@swv-voleiden.nl

Directeur: mw. A van Overschot

Ambulante Educatieve Dienst

Lammenschansweg 130D
2321 JX Leiden
Tel. 071 5288010
E-mail: info@aed-leiden.nl

- Contactpersoon Jeugdgezondheidszorg

Jeugdarts drs. F. Nijkamp
Postbus 339, 2700 AH Zoetermeer
Tel. 088-0549999
info@jgzzhw.nl

- Externe vertrouwenspersoon

Centrum Vertrouwenspersonen Plus
Tel 06-81316936
www.cvp-plus.nl

- Inspectie van het Onderwijs

www.onderwijsinspectie.nl/contact

Bijlage: Addendum op de Regeling Dyslexie

Addendum Regeling Dyslexie Rijnlands Lyceum Wassenaar: aanvullende informatie betreffende het eindexamen

Programma van Toetsing en Afsluiting Artikel 17: Afwijkende manier van examineren

1. Het College voor Examens kan in mededelingen (waaronder de 'September- en Maartmededeling') wijzigingen aanbrengen in de toegestane hulpmiddelen. De bepalingen in dit artikel zijn onder voorbehoud hiervan.
2. De rector kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. Daaraan dient een schriftelijk verzoek van de kandidaat – bij minderjarigheid zijn ouder(s)/ verzorger(s) - vooraf te gaan. Aan dit verzoek dient een deskundigenverklaring te zijn toegevoegd.
3. Speciale maatregelen ten behoeve van kandidaten met een beperking moeten door de school worden aangemeld bij de Inspectie van het Onderwijs (artikel 55 examenbesluit). Het is mogelijk dat er spanning is tussen de toegestane hulpmiddelen en wat voor de kandidaat op grond van zijn beperking gewenst is. In dat geval verstaat de rector zich met de inspectie.
4. De hulpmiddelen die de rector toestaat , moeten zijn gericht op het bevorderen van de toegankelijkheid van het examen en mogen niet een onderdeel van de exameneisen vervangen. Spellings- en grammaticavoorschriften bij dyslexie of formulekaarten bij dyscalculie zijn geen hulpmiddel maar extra informatiemateriaal dat de kennis bevat waarover de kandidaat zelf moet beschikken. Zulke kaarten zijn dan ook niet toegestaan. Hetzelfde geldt voor een digitaal woordenboek.
5. De maatregelen dienen in redelijkheid organiseerbaar te zijn voor de school.
6. Indien er sprake is van een beperking als gevolg van dyslexie dient, om voor een aangepaste wijze van examineren in aanmerking te komen (bij SE en/of CE), het volgende in acht te worden genomen:
  - 6.1. De aanpassing mag enkel de wijze van afname van de toets betreffen en mag niet de exameneisen zelf raken.
  - 6.2. De school treft voor kandidaten die op basis van de 'Regeling Dyslexie Rijnlands Lyceum Wassenaar' als dyslectische leerling erkend zijn, de volgende maatregelen:
    - 6.2.1. Ten behoeve van leerlingen met dyslexie heeft de overheid ervoor gekozen om de centrale examens in 2013 aan te leveren met lettergrootte punt 12 (i.p.v. voorheen punt 11) en de papierkleur wit (i.p.v. voorheen crème). Vergroting door de school is niet meer mogelijk en niet meer toegestaan. De school volgt dit overheidsbeleid schoolbreed, en dus ook voor de schooexamens.
    - 6.2.2. Verlenging met 10 minuten per klokuur en ten hoogste 30 minuten van de zittingsduur van een of meer schriftelijke toetsen van het Schooexamen en/of Centraal Examen.
    - 6.2.3. Aan betreffende kandidaten wordt ten aanzien van het Centraal Examen Nederlands door school de keuze voorgelegd of zij dit examen met de computer als schrijfgerei

willen maken. De spellingscontrole (Nederlands) van de computer mag door de kandidaat worden gebruikt.

6.3 Voor andere aanpassingen, namelijk het voorlezen van teksten langs elektronische weg of het ter beschikking stellen van de computer als schrijfgereedschap (anders dan in art. 6.2.3.) is het voor de kandidaat van belang het volgende te weten:

6.3.1. De kandidaat, of in geval van minderjarigheid zijn ouder(s) / verzorger(s), dient/dienen een concreet verzoek te doen om de bepaalde aanpassing. Dit verzoek dient schriftelijk te zijn gericht aan de rector. De indiener dient een redelijke termijn aan te houden, die het de schoolorganisatie mogelijk maakt om:

- a) Tijdig de aanmelding (of in geval van twijfel raadpleging) te kunnen doen bij de Inspectie van het Onderwijs;
- b) De gevraagde aanpassing organisatorisch uit te kunnen voeren.

Als termijn voor indiening van een verzoek om een aanpassing wordt aangehouden 1 oktober van het betreffende schooljaar. Van de termijn kan in uitzonderlijke gevallen worden afgeweken, bijvoorbeeld wanneer de kandidaat tussentijds als leerling van de school wordt ingeschreven.

6.3.2. De kandidaat moet aannemelijk maken dat de gevraagde aanpassing niet alleen doeltreffend maar ook noodzakelijk is. Een beroep op eigen (incidentele) ervaringen is daarvoor onvoldoende. Bij de beoordeling van het verzoek betreft de rector het volgende:

- a) Het onder artikel 6.3.1. gestelde betreffende de termijn van indiening van het verzoek en de organiseerbaarheid;
- b) Het deskundigenrapport over de leerling, waarbij geldt dat het rapport aan de richtlijnen van het masterplan dyslexie dient te voldoen;
- c) De uit de schoolloopbaan van de leerling gebleken noodzaak en doeltreffendheid van de gevraagde aanpassing door eerder structureel gebruik op school van de aanpassing;
- d) Het advies van de afdelingsleider (examensecretaris) en werkgroep dyslexie van het Rijnlands Lyceum Wassenaar.

7. De rector kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De bedoelde afwijking kan betrekking hebben op het centraal examen van:

- a) Het vak Nederlandse taal en literatuur
- b) Het vak Nederlandse taal
- c) Enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.

De bedoelde afwijking bestaat uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.

